

Marilynne Robinson - Evlerden Uzak Çevirmen: Birgöl Oğuz, Metis, s.8-10 Adım Ruth.

Kız kardeşim Lucille'le anneannem Sylvia Foster'ın, o ölünce görümceleri Lily Foster ve Nona Foster'ın, onlar kaçınca da kızı Sylvia Fisher'ın himayesinde büyüdük. Tüm bu kuşaklar boyunca tek bir evde, demiryollarında çalışan ve ben dünyaya gelmeden yıllar önce bu dünyadan kaçıp gitmiş olan dedem Edmund Foster'ın anneannem için inşa ettiği evde yaşadık. Bizi bu en olmayacak yere düşüren bu adamdı işte. Kendisi Ortabatı'da, pencereleri tam toprak zemin ve göz hizasında olan yerden bitme bir evde büyümüş, öyle ki dışarıdan bakınca hafif bir tümsek, mezardan hallice bir sığınakmış ev, içeriden bakınca ise dünyanın o bölgedeki mutlak dümdüzlüğü uzakları öyle yakın ediyormuş ki, ufuk sadece toprak evi çevreliyor gibi görünüyormuş. Bu yüzden dedem Afrika'nın dağlarına, Alpler'e, Himalayalar'a, Andlar'a ve Rocky Dağları'na yapılan keşif gezilerinin günlüklerinden ve gezi edebiyatından eline ne geçerse okumaya başlamış. Bir kutu boya satın almış ve Fujiyama'nın resmedildiği bir Japon tablosunun bir dergideki taşbaskısını kopyalamış. Daha bir sürü dağ resmi yapmıştı dedem, aralarında gerçek dağlar vardıysa bile ayırt etmek mümkün değildi pek. Hepsi huzur veren, pürüzsüz külahlar ya da tümsekler şeklinde, tek başlarına, öbekler ya da sıralar halindeydi, renkleri mevsimine göre yeşil, kahverengi ya da beyazdı ama dorukları hep karla kaplıydı, bu doruklar da günün vaktine göre pembe, beyaz ya da altın sarısıydı. Büyük bir tabloda çan şeklinde bir dağın resmin iyice ön planına yerleştirmiş ve dağın titizlikle boyadığı ağaçlarla donatmıştı dedem, ağaçların her biri yerden doksan derecelik bir açıyla yükseliyordu, tıpkı katlanmış pelüşten fırlayan hav gibi. Her ağaç parlak meyveler vermişti, dallarda göz alıcı kuşlar yuva yapmıştı, tüm meyveler ve kuşlar zemin eğimine dik resmedilmişti. Koca koca mahlûkat, beneklisi çizgilisi, dağın sağ tarafından yukarı serbestçe koşturuyor, sol tarafından aşağı acelesiz iniyordu. Bu tablonun cevheri cehalet miydi yoksa hayal gücü mü, hiç bilemedim. Bir bahar günü dedem yerin altındaki evini terk etmiş, demiryoluna yürümüş ve batıya giden bir trene binmiş. Kondüktöre dağlara gitmek istediğini söylemiş, adam da dedemin trenden burada inmesini sağlamış, ki kötü niyetli bir şaka olmayabilir bu illa, hatta şaka bile değildir belki, çünkü burada dağlar var, hem de sayılamayacak kadar çok dağ var, dağların olmadığı yerlerde de tepeler. Kasabanın üzerine kurulduğu arazi bir zamanlar göle ait olduğu için nispeten düz. Şeylerin ebatlarının değiştiği bir dönem yaşanmış burada belli ki, o sırada etraflarında birtakım anlaşılmasız boşluklar bırakmışlar, dağların bir zamanlar ki muhtemel haliyle şimdiki hali ya da bir zamanlar ki gölle şimdiki göl arasındaki boşluklar gibi. Bazen baharda eski göl geri gelir. Biri bodrum kapısını bir açar, yağlı tabanları yukarı bakan, suda bata çıka yüzen botlarla ve kalaslarla ve eşiğe toslayan kovalarla karşılaşır, merdivenlerin ikinci basamağından sonrası görünmez olmuştur. Toprak ağzına kadar dolar, önce çamur sonra çamurlu su olur ve otlar soğuk sulara dimdik durur. Bizim evimiz kasabanın kıyısında küçük bir tepedeydi, bu

yüzden bodrumda üstünde incecik bacaklarıyla birkaç böceğin kaydığı kara bir su birikintisinden fazlasıyla nadiren karşılaştık. Meyve bahçesinde ince uzun bir gölet oluşurdu, hava kadar berrak su, çimenleri, kararmış yaprakları ve düşmüş dalları örterdi, göletin etrafında kararmış yapraklar, ıslak çimen ve düşmüş dallar, yüzeyinde de, bir göze yansıyan görüntü gibi sönük ve narin, gökyüzü, bulutlar, ağaçlar, havada asılı yüzlerimiz ve üşüyen ellerimiz. Dedem trenden ineceği durağa ulaştığında demiryollarında bir işi varmış artık. Alışılmışın üstünde nüfuzlu bir kondüktör dedemin elinden tutmuş anlaşılan. İş öyle ahım şahım bir şey değilmiş. Bekçilik yapıyormuş dedem ya da galiba işaret memuruymuş. Her halükârda işe gece karanlığında gidiyormuş ve şafak sökünceye dek elinde lamba dolanıp duruyormuş. İşine bağlı, gayretli bir işçiymiş, terfi edeceği gün gibi ortadaymış. On yıl içinde besi hayvanı ve malların yüklenmesi ve boşaltılması işini idare etmeye başlamış, sonraki altı yıl içinde de istasyon şefi yardımcısı olmuş. Bu görevini iki yıl sürdürmüş, iş için gittiği Spokane'den dönerken fani ve mesleki hayatı gözleri yuvalarından uğratan bir raydan çıkışla sonlanana kadar.

Araştırma Sorusu: “Yazar, mekân betimlemeleri ve anlatıcı sesi aracılığıyla *yalnızlık*, *yitiklik* ve *anlam arayışı* temalarını nasıl yansıtıyor?”